

Ceny mliečnych výrobkov ovplyvní ruka trhu a dopady konsolidácie

Pozitívne opatrenie zníženej DPH na potraviny neprinieslo očakávaný pokoj na cenovkách potravín. Naopak, s pribúdajúcimi informáciami o opatreniach v konsolidačnom balíčku začali narastať prepočty finančných dopadov nielen na slovenských výrobcov potravín, ale aj na farmárov ako výrobcov surovín či výrobcov obalov, prídavných látok a všetkých ďalších vstupov, energie nevynímajúc. Zvýšenie celkovej DPH na 23 % a transakčná daň vytvoria v príjmoch potravinárov takú diery, že zaplátať ju budú musieť iba vyššími cenami. A zrazu tá malá výhoda zo zníženej DPH je preč, ešte ani nezačala platiť.

Transakčná daň bude stáť mliekarenský spracovateľský priemysel viac ako 2,2 mil. EUR po modelovom prepočte. Avšak v reťazci sa faktor 0,4 % bude multiplikovať a nikto nevie odhadnúť, ako vážne vstúpi do cenotvorby potravín. Táto daň zrejme najviac dobehne výrobcov potravín, pretože pri tejto výrobe nie je možné nakúpiť suroviny dopredu na celý rok na sklad, farmárom za poľnohospodársku surovinu je potrebné uhrádzať priebežne a potraviny je potrebné do obchodu dodávať skoro denne.

Dopady konsolidácie sa očakávajú od januára budúceho roka, avšak trh s mliekom a mliečnymi výrobkami sa výrazne začína meniť už teraz. Cena masla na pultoch jasne ukázala, že na európskom trhu s mliekom dochádza k navyšovaniu cien a Slovensko tento trend neobíde.

V súčasnosti sa začína viac prejavovať nedostatok mlieka v EÚ (v polroku 2024 to bol pokles o 0,4 %) v dôsledku horúceho leta, resp. následných povodní, ako aj veterinárnych ochorení napr. v Holandsku choroba modrého jazyka. Na Slovensku je síce produkcia mierne vyššia oproti minulému roku (1,5 %), avšak tento fakt nezastaví nárast ceny surového kravského mlieka. Cena surového kravského mlieka v Európe stúpa a v súčasnosti je v priemere vyššia ako na Slovensku, čo dáva jasný signál k tomu, že cena za surové kravské mlieko bude rásť aj na Slovensku. Zvýšená cena

suroviny sa nevyhnutne musí premietnuť aj do cien mliečnych výrobkov.

Mlieko a mliečne výrobky patria k základným potravinám, preto sú každodenné otázky na dôvody vyšších cien oprávnené. Pre slovenských spracovateľov mlieka nastáva veľmi ťažká situácia, kedy musia nájsť rovnováhu medzi férovou cenou pre farmára, férovou cenou pre spotrebiteľa a pokrytím vlastných nákladov. Ak túto rovnováhu nebude spolutvoriť aj obchod, niekto z tejto vertikály bude ťahať za kratší koniec.